

HAJDUFÖLD

ELŐFIZETÉSI ÁR HELYBEN ÉS VIDÉKEN
Egy hóra . . . 20 K Félévre . . . 110 K
Negyedévre . . . 55 K Egész évre . . . 220 K
EGYES PÉLDÁNY ÁRA: 1 KORONA

KERESZTYÉN POLITIKAI NAPILAP
Megjelenik hétfő kivételével minden nap
Főszerkesztő: SZILÁGYI IMRE dr

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
DEBRECZEN, PIACZ-UTCZA 59. SZÁM
INTERURBAN TELEFON: 3-48. SZÁM

Egy napot a hazának!

Annyi és olyan sokféle ma a nyomoruság szerencsétlen hazánkban, hogy azt se tudja a jókedvű adakozó, hova és kinek juttassa a maga feleslegét. Nem csuda, hiszen egy hosszú, elveszett háboru után még forradalom, bolsevizmus következtek és valamennyit betetőzte az oláh megszállás, amely annyira rémséges és pusztító volt, hogy iszonyatosságai úgy fognak élni népünk ajakán, mint a tatárdulás eseményei. Szomoru természetesség tehát, ha sok a szegény, az elesett, az alamizsnára szoruló.

És ezen a szenvedés-tengeren a sok sülyedő, icipici, kisebb-nagyobb magános sajka között ime megjelent hullámoktól üzve, örvényektől forgatva egy óriási dreadnought, az állam hajója: maga ez a vergődő, letiport magyar haza. Szirénája szivetszorítóan bug segítség után. Szikratávirója egyre indítja utnak a nemzetközi jelet, mely a végső veszedelmét hirdeti világgá. Parancsnoka és tisztikara, egész legénysége és összes utasa még mind ott áll a maga helyén elszánt arccal, kemény akarattal, törhetetlen lélekkel: vagy megmentik ezt az uszó darab földjét hazájuknak, vagy elpusztulnak azzal együtt valamennyien.

Hát hagyhatjuk-e őket magukra? Kérnek bennünket, segítnünk kell rajtuk. Itt nem lehet ridegen elzárkózunk, félreállunk szerénykedve, vagy büszke nemtörődomséggel tovább menni, hanem itt *cselekednünk kell*. A haza nem kérhet tőlünk, hanem az egyedüli, aki *követelhet, parancsolólag kívánhat*. De mi fel sem tesszük, még csak egy pillanatig sem hisszük azt, hogy okunk volna ebben a városban ezt a módját a kérésnek hangsúlyozni. Meg vagyunk róla győződve, hogy a Tiszántul fővárosa érző lélekkel érti meg a rabigába sülyedt székelység, az elnyomott palócság, a déli és nyugati végeg panaszkiáltását. Hiszen a székelyek hányszor jöttek hozzánk karddal, mint Csaba királyfi mondahősei, szabadságunkért hadakozni; hiszen a felvidék matyói és tótjai ott küzdöttek a Rákóczy és Kossuth hadseregében; hiszen a Dunamenti végvárok és környékei századokon át voltak a mi bástyáink a török félhold ellen: hát akkor most, mikor ők nyomoruságuk, szenvedéseik enyhítésére csak pénzünk feleslegét kérik tőlünk, mi ne adjuk oda, ha kell, akár az inget is magunkról. Ne szórjuk két kézzel nekik mindazt anyagi javainkból, amink van: két falatunk közül az egyiket, két fillérünk közül is az egyiket, sőt mindenünknek a felét? Nem nekik adjuk, hanem a hazánknek áldozunk és így önnönmagunknak is.

Nyíjjék meg hát, Debrecen népe, a lelketek igaz, nemes, lelkesedő szeretettel és adjatok e hazának, ennek a szegény, veszendő hazának mindent, mindent, amit csak nektek az Isten adott!

Az ébredő falu

A rohanó idő sodró forgatagának kellős közepében feléd száll az *ébredők* szilaj tekintete: kiraboltt, kifosztott szegény magyar falu! Cserépszindelyes házikód, ragyogón tiszta pitvarjaid, messzelátású, hófehér kéményeid a szomorúság és fájdalom tanyáivá lettek, hol a leggyűlöltebb ellenség taposta lábbal nemrégén őseiktől örökölt büszke önértelmedet. Tele magtéráid, hangos istállóid, dus szérűseid üresen, csenderen, és kopaszon állnak ma, mert a rád szabadított vörös dúvad, s a nyakadra hozott rabló horda mindent elvitt tőled, ami a tiéd volt. . . . A szivedet, a lelketed azonban semmiképen sem vehették el tőled, akácvirággal illatozó, egyszerűséggel pompázó drága falu! Nyisd hát ki a szivedet, térd hát föl a lelketed bátran, és ne légy többé közömbös, — hanem éber és tisztánlátó. Lásd, mi veid voltunk, vagyunk és leszünk, hisz lelkeidből való lélek, testedből való test, véredből való vér vagyunk. mi megmutatjuk neked őszintén és igazán: hol van a mi közös nyomoruságunk valódi okozója, melyik az a lépfene, melytől óvakodunk, melyet magunkból kiirtanunk kell. Mi dolgozunk, küzdünk azért, hogy te meg-lásd magadat, hogy te magadra eszmélj, hogy te ne alvajárolj. Álmosszemű, tunya, hanem *ébredő, látó, cselekvő* magyar fa!u légy!

Itt van az Ébredő Magyarok Egyesülete közötted, magyar falu népe! Nem keríti a szót nem cicomázza a hazugságot, hanem egyszerűn, szárazon megmondja az igazat. Halld csak a szavát, nézd csak az igazát! Ime egy regény szavait adjuk elibéd, egy nagyszerű, pompás regényét, mely rólad szól, mely a te sorsodat

takarja lapjai között, s melynek minden sora szintiszta arany igazság. Itéld meg, bírálj meg magad: vajjon igaza van-e Szabó Dezsőnek, a lobogó tűzű, izzó vértű magyar írónak, mikor abban a nagyszerű regényben „Az elsodort falu”-ban kimutatja, hogy nyomoruságod, lerongyolódásod okozója, a zsidóság, milyen fegyverekkel dolgozik ellened.

Egy íróról van ott szó, egy íróról, aki ünnepeit, magasztait, dicsőített lángész volt, amíg munkáiban nem sértette a zsidóság egyetemes érdekét. Egy íróról, aki lecsuszott, lesajnált ember lett mindjárt, mihelyt egy regényében hangot mert adni magyar faji kiaknázásának és a zsidóság gyalázatos aknamunkájának. S mikor a jómódhoz szokott író dacosan nélkülöz, mikor sorsa bizonytalansága a kétségbeesés szélére kergeti, szárnyát szegi és fásulttá teszi, gyermekkori játszótársa jelenik meg előtte és pénzt tesz az asztalára, mondván:

— Miklós, az Istenre kérek, ne bántsd többé a zsidó fajt, ne írd többet a zsidókról. A Miklós felső teste megrándult, arcára gyanakvós fódult, szemében rossz lángok csapnak fel:

— Hát te is azt hiszed, hogy antiszemita vagyok? Te is, te is antiszemitára értetted a regényemet? Te is, aki olyan intelligens vagy, akinek olyan széles emberi kulturája van? — kérdezte keletlenül.

— Nem, nem, Miklós, — mondta könyörögve a fiatalember. — Te nem is lehetsz antiszemita, te, aki minden embernek hangja vagy Te csak az igazságot irtad meg. De vannak gyilkos igazságok, melyek ölnek hald- és hetedzigien. Vannak igazságok, melyek oly

erővel izznak át az elfogult lelkekbe, hogy már igazságtalansággá lesznek. Az én fajom annyit szenvedett. Én félek, Miklós, ez a félelem velem született, bennem még összehoronganak a megkergetett ősök. Nem magamért, én már akár elpusztulhatnék, de szegény fajomért.

Miklósból fekete lobogással törtek elő a szavak:

— És az én fajom! Én nem félhetek a fajomért! Az én fajom nem szenvedett elegendet? A háboru folyamán elvetődtem Magyarorszag minden pontjára. Voltam a fronton, a front mögött, falun és városban. Látam mindenféle embert, mindenféle viszonyokat. Voltam nyáron a fürdőekben, a Tatrában, a Balatonon, mindenütt, ahol egészséget isznak és ömet élnek. Kik voltak ott? Zsidók, zsidók, zsidók. Menj a színházakba, a mulató helyek e, mindenné, ahol élvezetet zabálnak. Kik élveznek? Zsidók, zsidók, zsidók. Menj a városokba, kiket emelt fel a sárból a háboru, kiknek csordult tej és dézsával a háboru emelője? Kik lettek az élet urai? Zsidók, zsidók, zsidók. Nézd meg, hova omlik a föld, kik veszik meg a fejtős birtokokat, kik lesznek gazdái az elbitangolt udvarházaknak, kiké lesz a szőlő bora, a kalász magva, kik állják körül a föld csecsei? Zsidók, zsidók, zsidók. Menj a bankokba, ahol uralkodik a pénz, a szerkesztő-égekbe, ahol uralkodik a bűt, az üzletke, ahol össze-torlik a másoktól végzett munka, a köz-pontokba, kirendeltségekbe, a tréhez, a gazdasági vállalatokhoz, mindenütt, ahol biztos az élet, biztos a haszon. Kiknek folyik pénzt az egész megbomlott élet? Zsidóknak, zsidóknak, zsidóknak. És hol van az én fajom, az én meg-

Érdekes tünetek

Tegnap az utcák figyelmes szemlélőjének érdekes felvonuláson akadt meg a szeme. Debrecen első gazdáit, mintegy tizenöten, vagy tán többen is lehetnek, haladtak végig a Gazda kör és a városház közötti rövid útvonalon. Érdekelt bennünket, hogy hova mennek így együttesben s utána jártunk a dolognak. A városi tanács tagjai részéről merült fel az az óhaj, hogy a politikai pártok között való elhelyezkedésük dolgában a vezető gazdákkal — persze most jó lesz kiszáradniak lenni! — érintkezzenek. Mivel pedig méltóságukon alól lelt volna, hogy ők jelenjenek meg a pártkörben, vagy más közönséges halandó módjára egyszerűen alá jegyzzék nevüket a tagsági ivnek, ők kérelték magukhoz az urakat.

Hát az egész tanács nem volt együtt a „kihallgatáson” de ott volt Vásáry István, Nagy József pénzügyigazgató és Kondor Kálmán. „Megbizásból” Vásáry vitte a szót. Sok mindenre sor került. Ők kiszáradnak, de szakítani kell a mostani pápista áramlattal. Mert a Kálvinszövetség is kienkális. Egyedül ők (értsd a zsidók és szabadkőművesek) a jó kálvinisták. Harca hát a kálvinizmusért a reakciós pápista világgal. Inkább zsidó, mint a katolikus. És még több ilyenfélék.

Szóval, a Kálvinszövetség így árulója az igazi kálvinizmusnak, jóllehet választmányában az összes debreceni ref. papok benne vannak. Tehát ők is árulói saját egyházuknak. Most is még inkább a zsidó, mint a katolikus magyar. Ugy látszik tehát, hogy a szabad közműveltség hivatalos összejevel nélkül is tud egységesen és tervszerűen eljárni és úgy látszik, ezáltal is főpapi segédlettel.

Visszajövet sok mindenféle gondolat kavarghatott a gazdák fejében, mert egyik másik efféle megjegyzéseket is tett. Most már igazán látszik a lóláb! Sőt a bátrabbja még valami családi politikáról is beszélt nagy viházzal.

Nem szorultak hát rá a gazdák a figyelemzetésére! Igen, minden jel arra vall, hogy a tanács sürgős szükségét érzi az irhamentő akciónak. De a gazdapárt nem fogja félreismereni a helyzetet. Tudja, hogy a helyi politikában reá vár a városházán a felfrissítő munka és ha ezt bár kiméletlen személyi áldozatokkal is el nem végezné, a közvélemény csalódással fordulna el tőle. Ezen mit sem változtat, ha a tanács tagjai bármily görögöttüzzel lépnek is be a gazdapártba. Az a politika, mely a korábbi városházi uralmat csak egy órával is meghosszabbítaná, önmagát tenné lehetetlenné Debrecenben.

rabolt, kihasználta fajom? Menj Tirolba, Palesztinába, Flandriába, mindentűvé, ahol hősen, gyermek kedvvel kell meghalni. Kik halnak ott az első sorban? Magyarok, magyarok, magyarok. Menj a kis hivatalokba, ahol becsülettel kell éhen halni, postához, vasútra, iskolákba, törvényszékre és ezer más helyre, ahol buta becsületesen, vacogó foggal kell megállni a végsőig a sarat. Kik nyomorognak hatszoros munkával, kik fáznak, kik döglenek napról napra éhen? Magyarok, magyarok, magyarok. Magyarország most egy mesebeli óriás koca, millió éhes szájjal, millió csorduló emlővel. A szájak magyar csontot, magyar húst, magyar velőt, magyar szívet rágnak, magyar könnyet, magyar vért, magyar verejtéket isznak, az emlőket ti markoljátok, ti szívjátok és bitang grófi rablók. Hát az én fajom nem szenvedett a mütben? Igen, a tiétek is szenvedett, de most részeg kedvvel fizet a jelen. Mi a fizetése az én fajomnak? És ezt nem szabad kitüvelteni? Oláh, szerb, tót, zsidó beleordíthatja faja jogait a történelembe, ha mi megmunkálgatunk, az barbár sovinizmus, elfogultság, antiszemizmus. És te, te sem akarsz ezt látni és érteni?”

Létod-e hát hogy igazuk van azoknak, akik azt akarják tőled, hogy tisztánlátó és ébredő falu légy! Életed minden pillanata, léted minden mozzanata, boldogulásod minden föltétele azt kiáltja, azt harsogja feléd: ébredj álmaidból, eszmélj magadra, láss es cselekedj te meggyőzőt, megcsait, lenézett magyar falu!

Rostás István kerületi főkapitány

Hirt adtunk már arról, hogy a rendőrség államosítása alkalmából az ország rendőri szempontból egyelőre hat kerületre osztatott fel és hogy egyik kerületnek a székhelye Debrecen lesz. Ez a kerület fekvésénél fogva egyike a legfontosabbaknak. Fővárosi tudósítónk nyomán örömmel közöljük, hogy a debreceni kerület főkapitányi állását Rostás István fogja betölteni. Rostás István kiváló érdemeit szerzett a debreceni rendőrség megszervezése s ez áltai a város közbiztonságának a megszilárdítása körül, úgy hogy a debreceni rendőrséget országsszerte minta-intézménynek tekintették. Kitűnő szervezőképessége, puritán jelleme, erős és tiszta keze a legteljesebb biztosítékot nyújtják arra, hogy diszes új állásban is a közrend és közbiztonság leghivatottabb órének fog bizonyulni. Ugy értesültünk, hogy a kerületi főkapitányság a mostani rendőrpálatában fog elhelyezést nyerni.

A debreceni keresztényen biztosító társaság

Alapítóinak március hó 28 án tartott gyűlésén ismét igen jelentős lépéssel haladt előre a keresztényen magyar alapítások ügye.

Mivel az oláh terror következtében a megszállott területen 6 millió koronát összegyűjteni nem lehetett — továbbá — mert a fővárosban ugyanolyan célú és jellegű alakulás jött létre, az alapítók egyhangú határozattal kimondták az egyesülés szükségét a budapesti intézettel s felhívják az eddigi részvényjegyzőket, hogy az újjászervezést aláírási tervezetre régi aláírásaikat vezessék át.

Ezt annál nyugodtabban tehetik meg, mert akiben csak egy szemernyi közgazdasági tudás van, nem vonhatja kétségbe, hogy az egész magyar területre kiterjedő egységes országos alapítás föltétlenül erősebb, mint lett volna a pusztán tiszai vidékre támaszkodó helyi intézet.

Magasabb szempontok: a magyarság, keresztényiség egységességének szempontjai követték az egyesülés kimondását és támogatta ezt a testvérvettség kizárásának, az üzleti berendezkedés nagy költség megosztásának, apasztásának fontos szempontja is.

Az „Első Keresztényen Biztosító” mögött Budapesten ott állanak zárt rendben mindazon hatalmas országos intézmények, tartalékok, melyek hazánk újjászervezését eszközölni hivatják.

A pénzügyintézetek közül mint alapító szerepel az Orsz. Központi Hitelszövetkezet, a Hangya és a Gazdák Biztosító Szövetkezete, mind keresztényen alapítások; ott vannak a nagy felekezetek képviselői: Prohászka, Raffay, Szilágyi, végül ott van a Központi Sajtóvállalat, a MOVE és a Nemzeti Liga képviselője.

Az alapítás iránt egyébként az angol tőke is érdeklődik. A „Royal Insurance Company” és a „Commercial Union Comp. Limited” (alaptőke és tartalék 26 millió font sterling) bécsi képviselője már tárgyal Pesten a részvétel módozatai iránt.

Reméljük, hogy ilyen körülmények közt közönségünk fölbuzdulása nem fog szalmalángnak bizonyulni és a megszállt alapítást annál inkább támogatni fogják, mivel az ma még fokozottabban biztos tőkeelhelyezést nyújt, a localis szempontokat pedig egy debreceni választmányának, mint fiókgazgatóságnak alakítása által fogja kielégíteni.

Ez az igazi küzdelem a semitizmus terfoglalása ellen; minden más csak — beszéd!

A Tiszántul kiürítése

Budapest, márc. 30. (Nemz. St. tel. jel.) A fővezérség sajtóosztálya közli: Az oáh hadsereg által kiürített területeknék a Nemzeti Hadsereg által való megszállása folyamatban van. Csapatának e hó 29-én megszállták: Gyomát, Békés-Csabát, Orosházát és Naktót. A felszabadult területek lakossága leirhaatlan lelkesedéssel fogadta a bevonuló hadsereget és elhalmozta a szeretet minden jelével. A kiürítést az oláhok tegnap folytatták.

Tájékoztató

az „egy nap a hazáért” gyűjtés lefolyásáról

A gyűjtés 8 órakor kezdődik a külsőségi utcákon, 9 órakor a belsőségi utcákon. A gyűjtők a Népjóléti Hivatal pecsétjével ellátott gyűjtőívvel és ugyancsak e hivatal pecsétjével és igazgatójának aláírásával ellátott igazolványokkal gyűjtenek. Ezáltal ki van zárva annak a lehetősége, hogy illetéktelenek a gyűjtési akció nevével visszaélhessenek.

Minden gyűjtő pontos körlet és házbeosztással gyűjt, tehát abból senki ki nem maradhat, viszont az sem történhetik meg, hogy egy-ugyanazon házban két gyűjtő is megfordulhasson.

A gyűjtőívéről és gyűjtőkről számozott pontos kimutatás van, melynek alapján történik a Városháza tanácstermében az elszámolás az ott délután 3 órától permanentiában levő pénztári bizottság előtt. Egyetlen fillér sem marad elszámolatlanul.

A gyűjtőívек fején olvasható, mit vár a gyűjtőbizottság a közönség áldozatkészségétől, mint legkisebb adományt. Természetes, hogy különösen azoktól, akik tehetősek, akik a kedvező konjunktúrák folytán vagyonhoz jutottak, különösképpen elvárja a bizottság, hogy a mindennél előbb való cél érdekében tehetségükhez mért összeggel járuljanak a gyűjtés sikeréhez.

Aki 500 koronát, vagy azonfelüli összeget ad, annak neve adományával együtt nyilvános nyugtázként ki lesz tüntetve az újságokban.

Aki a gyűjtés ideje alatt esetleg nem tartózkodik a városban, valamely megbízottja (családtag, ismerős) útján jegyeztesse be adományát.

A gyűjtőknek utasítás van adva, hogy minden adakozó teljes neve az adott összeggel együtt pontosan ki legyen tüntetve a gyűjtőívben. Nem fogadható el, hogy valaki csak neve kezdőbetűjét, vagy más betűt (pl N. N.) jegyezzen rá.

A gyűjtőbizottság mindenkit számon tart. Hazafias áldozatról van szó oly cél érdekében, melyért minden jó érzésű magyar embernek áldoznia kell!

Debrecen hazafias közönsége mindenkör megmutatta, hogy a nemzeti érdeket mindenek fölébe helyezi.

A gyűjtés ilyen érdeket szolgál.

Mindenki tegye le áldozatát a haza oltárára!

A gyűjtőbizottság

Hirdetmény.

Felhívom Debrecen város lakosait, hogy a fejkvóta leszállításából, valamint az önkéntes felajánlásból vagy bármilyen okból visszaradott 20 mm. alóli mennyiséget István, Hortobágy, Hungária malmokba a legrovidebb idő alatt szállítsák le, ahol a maximális árat és az átvételei elismervényt kézhez kapják. A 20 mm.-án felüli tételekről később fog intézkedés történni. Debrecen, 1920 március 27.

Rigó Zoltán,
kormánybiztosi megbízott,
gazdasági előadó.

A legújabb lakásrendelet

Dr Bősörményi Béla előadása

Nagy értékű és mindvégig érdekes ismeretést adott vasárnap délelőtt a Jogász és Tisztviselői Kör termében dr Bősörményi Béla, a debreceni bírói karnak ez a nagyképzettségű, kiváló ifju tagja. Tételenként taglalva, minden vonatkozásában megvilágította a rendeletet és több mint száz tagu hallgatósága között igen tanulságos eszmecsereit indított meg. Ezek között sok volt a háztulajdonos, akik szomoruan konstatálhatták, hogy az ő érdekeiknek e kormányrendelet bizony nem nagyon kedvez.

Örömmel vesszük a Jogászörnek e tudományos színvonalu, ismeretterjesztő előadásait. Nagyon helyes, ha a kör súlyt helyez annak fokozottabb kidomborítására, hogy mik azok a magasabb célok és komolyabb rendeltetések, melyekért ez a lateiner tagokból toborzott társaskör fennáll.

Kisiparosok részeltetése a közszállításokban

A debreceni kerületi kereskedelmi és iparkamara felhívja a kisiparos érdekeltség figyelmét a kereskedelemügyi miniszter 82215—1919 sz. a. kiadott rendeletére, amelyben a miniszter rendkívül fontos rendelkezéseket tett a kisiparosságok közszállításokban való részvételére érdekében.

E rendeletében különösen felhívja a miniszter az összes hatóságok figyelmét arra, hogy oly szállítások vagy munkálatok, melyek a hazai kis vagy háziipar támogatása szempontjából kézműiparosoknak vagy azok szövetkezeteinek, avagy házi iparosok érdekképviseleteinek átengedhetők, szabad kézből, tehát mindennemű versenytárgyalás nélkül is kiadhatók. Egy és ugyanazon versenytárgyalási hirdetménybe csak az egy és ugyanazon iparág köréhez tartozó iparcikkek foglalhatók. Kivételesen célszerűségi szempontokból egy és ugyanazon hirdetésbe más más iparág köréhez tartozó iparcikkek is felvehetők ugyan, de ily esetben megemlítendő, hogy a különböző iparágak köréhez tartozó cikkekre csak külön-külön szabad ajánlatot tenni.

Összesített ajánlatok iparcikkek szállításánál el sem fogadják. Külön-külön versenytárgyalás irandó ki a külön-külön iparág köréhez tartozó ipari munkálatokra is.

Figyelmezteti a miniszter a hatóságokat, hogy kézműiparosoktól, olyan esetekben, amikor a szállítás értéke 5000 koronát meg nem halad, bánatpénz egyáltalán nem követelhető.

A szállítások odaítélésére vonatkozólag a miniszter figyelmezteti a hatóságokat, hogy a különböző iparágak köréhez tartozó szállítások az esetben, ha hazai iparos az ugyanazon iparág (mesterség) köréhez tartozó iparcikkekre versenytárgyalás irandó telt, a vállalkozóknak oda nem ítélték. — Megfelelő minőség és nem lényeges árkülömbözet mellett az odaítélésnél elsősorban a helybeli iparosmesterek vagy gyárosok ajánlatai veendő figyelembe, másrészt kézműipari szakmákat érintő szállítások és munkálatok odaítélésénél egyébként nem lényeges árkülömbözet mellett az iparigazolvánnyal bíró szakiparos mesterek és azok szövetkezetei részesítendőek előnyben.

Ha valamely hatóság a beérkezett ajánlatok alapján a szállítás megosztását határozza el és az ajánlati árak közt lényeges eltérés van, a legolcsóbb ajánlattevő árával a többi pályázót megkinálhatja. Mindazon esetekben amikor a pályázó kisiparosok ajánlatai más vállalkozók ajánlataival szemben 6 százaléknál nagyobb árkülömbözetet nem mutatnak a legolcsóbb ajánlattevő árával a kisiparosok is megkinálhatók. Amennyiben ezen eljárás eredményel járna, úgy a munka vagy szállítás teljesítése lehetőleg kisiparosnál biztosítandó.

A miniszter végül felhívja a különböző hatóságokat, hogy mindazon közmunkákat vagy szállításokat, melyek kisiparosoknak munkával való ellátására alkalmasak, ha azok szabályszerű pénzügyi fedezete már biztosítva van s amennyiben ez elvárhatatlan akadályokba nem ütközik a kisiparosoknak minél szélesebb körben munkával leendő elláthatása céljából haladéktalanul folyamatba tétesse.

A magyar béke tárgyalása

Budapest, márc. 30. (Nemz. St. tel. jel.) Párisi jelentések szerint ma délelőtti Cambon elnöklele alatt nagykövetségi értekezlet volt, melyen a magyar megbízottaknak adandó válasz fölött tanácskoztak. — Szóba került az orosz béke ügye is.

Vigna ezredes elutazott

Sopron, márc. 30. (Nemz. St. tel. jel.) Az itt székelő antant misszió feje, Vigna olasz ezredes kormányának megbízásából más beosztási helyére utazott.

Róbert Oszkár elítélték

Budapest, márc. 30. (Nemz. St. tel. jel.) A büntetőörvényszék ma hozta meg az ítéletet Róbert Oszkár hírlapíró bűnügyében. Robert Oszkár az ügyész sájtó újján elkövetett 8 rendbeli igaztás bűntettével vádolta, s a bíróság ezért 8 évi fegyházra ítélte.

HIREK

Vasárnap

az Isten napja a magyar ember szemében, amikor heti fáradsalmát kipihen, lelkét hasznos olvasmányokkal műveli és szolid szórakozásokban kedvét leli. A vasárnapra bizonyos megilletődéssel, bizonyos elfogadottsággal gondol a magyar ember mindenkor, s az ünnep kereteit méltóképen kitölteni igyekszik... Mély lelki felháborodással vesszük ennél fogva tudomásul, hogy a Bécsbe menekült zsidó kommunisták ismét a magyar ember legszentebb érzelmei ellen intézték otromba támadásaikat és Vasárnap címet adtak a kommunista istentagadást és hitelenséget terjesztő legújabb vörös újságnak. Szántszándékkal és készakarva választották e címet, hogy szemfényvesztő politikájuknak megfelelően félrevezessék, megtevéssék a gyanútlan, becsületes és jóhiszemű falusi embert. Így szeretnék üres frázisokkal az egyszerű lelket önző céljaik fanatikusává tenni, és felvirradni látni megegyeszer azt az elhalványult keleti csilagot... Tudjuk jól, hogy a magyar gazdát akkor sem kellett féltetni tőlük, amikor hatalmon voltak, nem féltjük ma sem. De nem tudjuk magunkba fojtani és elnyomni a felháborodásunkat afölött, hogy báránybőrbe bujnak és ismét ölekezni akarnak a magyar nemzeti hagyományok legádázabb ellenségei. Azt hiszik: elfelejtette már a falu, hogy mivé tette Magyarországot Böhm Vilmos, Svarc József, Kohn Béla és fajtársasága. Azt hiszik, hogy ez az újabb fogás, ez a köpönyөгforogató trükk, ez a keresztény-kurzushoz való számító idomódás még egyszer be fog válni és célját éri a kinyit szemű magyarságnál. Hadd higgyék... Csak emlékeztetjük hozzá, hogy a felvidéki magyar lapoknak a cseh elvtárs-kormány rendeletéből hozsánátt kell jujniok a bécsi Vasárnap megindulásához. Mint nekünk a bockoros rablók dohánylopásához... Szegény felvidéki lapok!

— Szomjas Gusztáv beiktatása. Mint értesültünk, Szomjas Gusztáv kormánybiztos főispán beiktatását április 10-ére fogják kitűzni. A beiktatás délelőtti 9 órakor Hajdúvármegye, 10 órakor Debrecen székházán lesz, 11 órakor pedig átadják a debreceni gazdák zászlóját a házi ezrednek.

— Kik jártak városi fogatokon az oláh megszállás alatt? A városi tanács hétfői ülésén dr. Vásáry István tanácsnok indítványára a tanács elrendelte a vizsgálatot annak megállapítására hogy kik használták a városi fogatokat az oláh megszállás alatt és valóban jogosan használták-e? A tanács dr. Tatay tb. tanácsnokot bízta meg a vizsgálat vezetésével.

— Rekvírációk. A gabonaszükséglet ki-elégítésére a gabona kormánybiztos rendeletet intézett a polgármesterhez, melyben Hajdú vármegyéi és Debrecen városától 100 vagon gabona és 500 vagon tengeri beszoállítását követeli. A város Vásáry István, Zöld Zöld József és Magoss Györgyöt küldte ki a vármegyével a quota fölött folytatandó tárgyalásra. — Meg kell erre jegyeznünk két dolgot, nevezetesen azt, hogy Debrecennek saját ellátásai számára nincs egyáltalán kenyérmagva, tehát nem is adhat. A másik az, hogy a tisztviselők mellett a tárgyalásokba megfelelő számmal gazdák is kiküldendők. A megbízás egyoldalúságát multhatatlanul helyre kell hozni a városnak is és így kell eljárnia a vármegyének is.

— A magyar nemzeti hadsereg fővezérsége ismétellen előfordult visszaélések megakadályozása végett értesíti a közönséget, hogy a magyar nemzeti hadsereg javára rendezett bármilyen néven nevezendő gyűjtés (kézpénz gyűjtés, plakett, naptár, fénykép, gyűjtőív, emlékbélyeg stb. terjesztése) a magyar belügyminiszter 5839/1920 XII. rendelete értelmében a fővezérség engedélyéhez van kötve. Pénzadományok csakis a fővezérség 45239 számú postatakarékpénztár csekk számlájára, vagy a Pesti Hazai Első Takarékpénztárnál „Hadsereg-szállítási adományok” című folyószámlára fizetendők be. Engedély nélkül gyűjtők ellen a megfelelő eljárást a fővezérség mindenkor megfogja indíttatni. Debrecen területén csak

azok az igazolványok érvényesek, melyeket a körletparság védelmi osztálya záradékkal lát el, a körletparancsnokság többi területén pedig azok, melyeket az illetékes vármegyei parancsnokságok látnak el záradékkal. Ugy a közönség, mint a cél érdekében áll, ha az adakozó az igazolványt minden egyes esetben felmutathatja és ellenőrzi, a visszaélőket pedig átadja a rendőrségnek. A gyűjtőket ezton is felhívom, jelentkezzenek haladéktalanul igazolványaiknak záradékkal való ellátása végett a körletparancsnokság védelmi osztályánál, illetve az illetékes vármegyei katonai parancsnokságoknál. Hegedűs. tábornok.

— Megnyílik az utalvány és csomag forgalom. A posta és távirtda igazgatósági kirendeltség értesíti a közönséget, hogy a debreceni postagazgatósági kirendeltség kerületében az utalvány, cheque és csomag forgalom április hó 1-ől kezdve megnyílik.

— Adományok a Nemzeti hadseregnek. Az első debreceni gözszappangyár Kischda Vince elhunyt alkalmából koszorúmegváltás címén 300, Sesztina Jenő nagykereskedő pedig 200 koronát adományozott a nemzeti hadsereg céljaira. Ezzel gyűjtésünk 1750 K emelkedett.

— Személyforgalom korlátozása a husvétii ünnepek alatt. A husvétii ünnepek alatt elmaradó szentermelés következtében Budapest ny. pu.—Debrecen—Kisvárdra között közlekedő 1720—1721. és 4720—4721. számú személyvonat csütörtökön április hó 1-én, szombaton április hó 3-án és végül hétfőn 5-én nem fog közlekedni. Az 1720. sz. vonat indulna Debrecenből délelőtti 11 órakor, az 1721. sz. vonat érkezne Debrecenbe délután 5 óra 10 perckor; a 4720. sz. vonat indulna Debrecenből délután 5 óra 40 perckor, a 4721. sz. vonat érkezne Debrecenbe reggel 8 óra 31 p-kor. Debrecen—Szolnok, valamint Debrecen—Nyiregyháza között vasárnap kivételével a hét többi napján közlekedő személyszállító-terhervonatok, valamint a h. é. vasúti vonalakon közlekedő személyszállító vonatok a husvétii ünnepek tartama alatt is közlekedni fognak. — Debrecen, 1920 március hó 29-én. Az üzletvezetőség.

— Meghívó. A Debreceni Gazdasági Egyesület 1920. év április hó 5-én, husvét második napján délelőtti fél 11 órakor a polgári és gazdákör helyiségében (Piac-utca 7. szám) tartja évi záró közgyűlést, melyre az egyesület tagjait ez uton hívom meg, azzal a megjegyzéssel, hogy ezen gyűlés tarthatása iránti kérelmet illetékes helyen beterjesztettem. Tárgyak: 1. 1919 évről előterjesztett évi jelentés tárgyalása. 2. ugyanazon évi, feltűlvizsgált számadások elbírálása és a felmentvény iránti határozat. 3. Módosított alapszabálytervezet tárgyalására egy bizottság kiküldése. 4. Kisorsolt választmányi tagok helyett újak választása. 5. 1920 évi költségvetés előirányzat tárgyalása. 6. Lótenyész bizottság elnökének megválasztása. Jóna István elnök.

— RENDŐRI HIREK. Internálják a kellemetlen elemeket. A debreceni államrendőrséghez megérkezett a belügyminisztérium távirata amelynek alapján internálni fogják a következő már letartóztatott egyéneket, akik az Uránus helyiségében vannak egyelőre elhelyezve: Safrin Jakab és családja, Safrin Scholem és családja, Ritzer Mózes és családja, Lisse Schisser, Flisz Fesler Márton, Gutmann Chaim, Landmann Géza, Reich Abrahamné, Klingöerg Henrik és családja, Eisenberg Jakab és családja, Brintsum Márton, Lanner Mózes, Rosenbluth Zsigmond, Landmann József, Brintsum Machinné, Chnin Icog fiával, Ethach Chaim Bonbach H., Szeján A., Kaufstein B., Askenáz Mózes és Gizella, Spira Izidor, Leifer Abraham, Fischmann Aurél, Kain Lajos, Groszmann Bertalan, Adler József, Sauerbrunn Izrael, Ascher Rubin, Brochmann Leib, Knippel Dávid, Vadász József, Vogán Jákob, Wiedermann Lázár, Berglasz Henrik, Grünfeld Márton, Baumosch Mandel, Grünberger Mózes, Majer Izidor, Kovács István volt református, Laufer Mózes, Braun Adolf, Bochner Hermann, Szenkovits János, Cseszlanek Izsák, Székely Imre, Maller Chaim, Schandál Márton, Turai Lajos, Schönfeld Kappel, Rubinstein Solem, Kalkstein Simonné.

— Legrosszabb nyakkendőt is ujjá alakították Péterfia-utca 53 alatti az udvarban balra.

— Szepesy Ferenc táncitanító ezúton hívja meg az összes tanítványait ehó 31 én tartandó táncestélyre, melynek bevétel a Haza oltárára lesz áldozva. Kezdeté este 6 órakor. Tekintve a jólétkonycél, lehetőleg számosan jelenjünk meg. Tisztelettel: Szepesy.

Az új kereskedelmi miniszter

Budapest, március 30. (Nemz. St. tel. jel.) A kormányzó ma kinevezte a Simoryi kabinet új kereskedelmi miniszterét, Emich Gusztáv államtitkár személyében. A kinevezést a hivatalos lap mai száma közli. Az új miniszter ma délelőtti foglalta el hivatalát, amikor is a minisztérium tisztjaira testőlelég tisztelettel néla.

A kiscgazdapárt taktikája

Budapest, március 30. (N. St. t. j.) A fővárosi kiscgazdakörben Kovácsy István nemzetgyűlési képviselő rámutatott arra, hogy a baloldal körében napok óta olyan hangok hallatszanak, melyek a békés egyetértést feltétlenül felborítják. A kiscgazdapárt nem akar ellentétet, de a hibákra és visszaélésekre okvetlenül rá fog mutatni a jövőben is. Nagyvádi Szabó István hangoztatta hogy a kiscgazdapárt nem akar harcot, ha a baloldal nem hagy fel intrikáival, akkor a kiscgazdak kénytelenek a körömszakadaiig menő harc taktikáját követni.

Borzalmas rablógyilkosság Szegeden

Szeged, március 30. (N. St. t. j.) A szegedi államrendőrség borzalmas rablógyilkosságot fedezett fel tegnap a közeli Horgos pusztan, ahol Széchy Ferencz gazdalkodót és feleségét ismeretlen tettesek borzalmasan meggyilkolták. A jelek szerint a gyilkosságot szerb katonák követték el.

Művészet

Havas Gaborné dalestélye zenebarátaink meleg érdeklődése és őszinte lelkesedése mellett folyt le tegnap a Zenedében. Ismét alkalmunk nyílt megállapítani, hogy Havasnéra büszkéek lehetünk, megállaná ő a helyét a művészvilág bármely elsőrendű dobogóján, s ha énjét hivatásszerűen a Muzsák hódolatának szentelné, mindentől csak mesolygó szemek, h. dolat, taps és babér fogadnák. Nem szeretjük a dicsőhymusokat, de úgy véljük, hogy a boncoló, elesen ítélő kritika is kötelessé kinyilvánítani, hogy Havas Gaborné egyike ma élő legértékesebb dalénekesainknak. — Finom és disztingált, de mégis temperamentumos érzéseinek bája, melege, tartalmasáa, olvadó légysága, megrázó ereje a legnemesebb művészet lenyűgöző varázsával hat ránk, oda vezet ő a lelkek láthatatlan kapcsolatában bennünket, ahol az ideálisan szépnek szürkék ege, krisály patakja, tünde leve ője öröklétt adnak. Az eszközök, amelyekkel rabul ejt és kábító nyugókben tart bennünket, érzelmek e dus forrása mellett: Istenáldotta p más hanganyaga, e hangnak minden vonatkozásban való iskolázottsága, és az az abolut zenei intelligencia, mely ennek a gazdag művészléleknek minden szépet felfogó és reprodukáló finom fluiduma. Titkos erő, melyet az en berek milói közül csak elvétve ihlet be é egy egy kiváltságosába a kifürkészhetlen Alkotó.

Amit énekelt, minden tökéletes volt és a művészet egyazon színvonalán álló. Inkább csak egyéni jellegű dolgok, ha külön említéni fel a Fliiz Fleck Wintergang, a Brahms Ständchen, a Grieg Der Schwan, Van Eycken Schmied Schmerz, Cranunade kétszer is megújított Chanson slave és Kacsóh Pongrácz Ó. ő. k. nő a dalát, melyeknek énekeivel a művész nő ráml legnagyobb hatású volt.

A zongoránál Takács Edith ült, az ő ismeretes nagy készségével és buzgalomával. Többnyire a művészi tökély harmoniájában volt az énekkel, csupán egy-két dainál kivnt volna a mű szelie me több alárendelődést (Pl. Der Gefangene).

Habár a zsidóságnak tüntetésszámba vehető viss ahuzódása miatt néhány hely tressen maradt: Ha a né és gyönyörű publikuma kölcsönösen meglehetek elégedve egymással, s a meleg est maradandó sikeré el.

Szilágyi Imre dr.

Színház

Rovatvezető: ZIVUSKA JENŐ dr.

Színházi és mozgószínházi irodák jelentése:

* Diszeloadás a színházakban. Ma „Egy nap a hazáért” javára a Csokonai színházban a János vitéz daljáték kerül színre béreltszűnetben. A címszerepet Káldor játssa. A Vigszínházban a „Szigetvári vértanúk” színmű első felvonása és „IV-ik Rákóczi Tokajban” kerül színre. O. Hilbert Janka magyar dalokat énekel és a színházi zenekar a Hunyady-nyitányt játssa.

* A haza javát szolgálja és kellemesen szórakozik ki, holnap szerdán jegyet vált a mozikkba. A bevétel a hazáé.

* Franceska Bertini és Amleto Novelli, a két nagy olasz színművész főszereplőével a Piovra című 5 felvonásos drámát mutatja be az Apolló. Az előadások bevételé a hazáé! Jegyelővétel.

Kiadja:

MAGYAR NEMZETI KÖNYV- ÉS LAP-KIADÓVÁLLALAT RÉSZVÉNYTÁRS. E számért főszerkesztő felelős.

APOLLO

Szerda március 31. Az egész bevétel a hazáé. FRANCESKA BERTINI AMLETO NOVELLI a főszerepekben

PIOVRA

Dráma 4 felvonásban. Előadások 6 és 8 órakor.

URANIA

Szerda március 31. Az egész bevétel a hazáé. Ocskayné Hilbert Janka, Kovács Lulu, Várnay László és Arkosy Olga személyes fellépése a 8 órai előadásban

Asszonybecsület

Filmdráma 5 felvonásban. Előadások 6 és 8 órakor.

ARANY BIKA MOZI

Szerda, március 31. Az egész bevétel a hazáé.

Cigányszerelem

Dráma 5 felvonásban. Előadások kezdete 6 és 8 órakor.

A hortobágyi halastó halainak eladása

MEGKEZDÖDÖTT Egyház-tér 6. szám alatt

Egy kilo hal ára: 55 korona.

Háztartásonként 2 kilónál több hal nem adható.

Magolcsay Nagy Mihály

kalaposmester Péterfia-utca 8. sz.

A ref főgimnáziummal szemben.



Elfogad mindenmü férfi és fiu kalapjavításokat. Ugyanott egy 200 cm. magas, 90 cm. széles ablak eladó.

Akác és Tölgyfát

minden mennyiségben házhoz szállítok ölenként és aprítva métermázsánként

Polyánszky Oroszt

tűzfakereskedő

Miklós-utca végén, Szohozslói-utl és Piac-utca 66. szám.

APRÓ HIRDETÉSEK.

Hétköznapiok tiz szóig 5 korona, minden további szó 50 fillér. — Vasárnap tiz szóig 6 K, minden további szó 60 f. Vastagabb betűből szedve duplán számítottik.

Hízott ökröt

cserébe ad jármás három éves tulokért suly szerint A városi erdőhivatal Nagy erdő 12.

Nehány

hold szántó és legelőt vennek nyári használatra. Répamag, zab eladó. Kar-utca 11.

Finom

16-os Lancaster vadászfegyverért gabonát, burgonyát és babot adnék cserébe. Cim a kiadóban.

Ügyvédsegédet

keresztényt, lehetőleg magántanuló gimnazistát keresek egész napra azonnali belépésre. Batthyányi utca 17. Ügyvédi iroda.

Intelligens

főzni tudó házvezetőnét keresek tanyára keresztény uri családhoz. Varrni tudók előnyben részesülnek. — Jelentkezni lehet Hunyadi-utca 3. sz. alatt Poroszlay bankigazgatónál

Hamisfogakat

töröttet is veszek. — jözzet kir. herceg-u. 10 sz.

Jó minőségű

régi széna, takarmányrépa nagy mennyiségben, zabos búkkönyvetőmag, mohar és mustármag kapható Molnár István gazdálkodónál. Hajó-utca 2.

Azonnali

megvételre keresek használható kézi tengeri morzsólót Molnár István Hajó-utca 2. szám.

HÁZVEZETŐNÖT

keresek azonnali belépésre. Csakis intelligens urinők ajánlkozhatnak. Cim a kiadóban.

Debreczeni iparosok.

BLATTNER JÓZSEF Üvegezési és képervezési vállalata tükörök és ablakok nagy választékban. Debreczen, Csapó-u. 1.

KOROSSÁNDOR

férfi-szabó üzletében Piac-u. 69. sz. saját készítésű elegáns férfi öltönyök kaphatók.

MŰRÁS FORGÁCS ISTVÁN Bádógos-u.

KISS FERENCZ női szabó Piac-utca 56. szám Izléses munkát jutányosan készít

Bélyegzőgyár és vésőintézet PAULÓ I. Batthyányi-u. 22.

Most érkezett áruk!

- Citrom
- Datolya
- Aixi olaj
- Rei
- Répamagvak
- Papirszineg
- Kénpor
- Szálcalci
- Gyertya
- Fogvájó
- Vérnarancs
- Mogyoró
- Füge
- Palugyai bor
- Raffia
- Gyufa
- Borax
- Cipőkrém
- Mandula
- Maz-ola
- Orosz hal
- Luczerna mag
- Kelkaposzta mag
- Kéniap
- Harry cream
- Fenyő mag
- Kreolin
- Karalábé mag

Vaspor legolcsóbb beszerzési forrása

Kontsek Gézánál, Kossuth-utca.